

MARRËVESHJA E OPERIMIT NË RRJETIN E TRANSMETIMIT

ndërmjet

OPERATORIT TË SISTEMIT TË TRANSMETIMIT

OST SH.A.

DHE

(Përdoruesi)

____/____/____

KJO MARRËVESHJE E OPERIMIT (“Marrëveshja”) lidhet sot në datë __.__.20__
ndërmjet:

1. **OPERATORIT TË SISTEMIT TË TRANSMETIMIT**, (më poshtë referuar si OST sh.a.), shoqëri aksionare, regjistruar si person juridik me Vendimin Nr. 31935, datë 14.07.2004, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, me seli në Tiranë, _____, me NIPT K42101801N, përfaqësuar nga **Z.** _____, **Administratori i OST sh.a.**,
dhe
2. **SHOQËRISË** _____, një shoqëri e krijuar sipas ligjeve të Republikës së Shqipërisë, regjistruar si person juridik me Vendimin Nr. _____, datë _____, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, me seli në Tiranë, me NIPT _____, me seli të regjistruar në adresën: _____, e përfaqësuar nga Përfaqësuesi ligjor Z/Zj. _____, (këtu me poshtë referuar si “**Përdoruesi**”),

secila referuar sipas marrëveshjes gjithashtu si “**Pala**” ose së bashku “**Palët**” sipas rastit.

Meqënëse:

- A. Bazuar në Marrëveshjen e Lidhjes midis OST sh.a. dhe Shoqërisë _____, Nr. / _____ Prot.... , datë __/__/__, u dha leja për lidhje HEC/Ngarkesën, me fuqi totale të instaluar ___MW, pranë _____ nëpërmjet asetëve të lidhjes me rrjetin e transmetimit të energjisë elektrike, sipas skemës principale elektrike të lidhjes të aprovuar së bashku me dokumentacionin teknik shtesë;
- B. Në zbatim të parashikimeve të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, palët do të hyjnë në marrëveshje për operimin e (*përshkrim i shkurtër i karakteristikave të përdoruesit*) me rrjetin e transmetimit, sipas skemës principale elektrike të aprovuar.

PALËT BIEN DAKORD sa më poshtë:

NENI 1 - ANEKSET DHE PËRKUFIZIMET

1. Të gjitha parashikimet dhe Anekset përbëjnë pjesë integrale të kësaj Kontrate.
2. Me Anekse do të kuptojmë:
 - a. Aneksi Nr.1: Parametrat operacional;
 - b. Aneksi Nr.2: Personeli operativ i autorizuar;
 - c. Aneksi Nr.3: Plani i mbrojtjes dhe rivendosjes;
 - d. Aneksi Nr.4: Dokumentacionin teknik final;

e. Aneksi Nr.5: Pyetësi i monitorimit.

Në rast konflikti, ndërmjet përcaktimeve të bëra në Aneksat e kësaj kontrate dhe dispozitave të mëposhtme, këto të fundit do të mbizotërojnë.

3. Në këtë Marrëveshje, (përfshirë Aneksat e saj) përveç kur konteksti e kërkon ndryshe, çdo term dhe përkufizim i përdorur ka të njëjtin kuptim me atë të përcaktuar në Ligjin nr. 43/2015 "*Për Sektorin e Energjisë Elektrike*", Kodin e Rrjetit të Transmetimit dhe Marrëveshjen e Lidhjes.

NENI 2 – Objekti

Kjo marrëveshje ka për qëllim të rregullojë marrëdhëniet midis OST sh.a. dhe përdoruesit të rrjetit në lidhje me tërësinë e veprimeve operative të detyrueshme që do të kryejë përdoruesi i rrjetit i lidhur në sistemin e transmetimit si rezultat i kësaj lidhje dhe në funksion të kryerjes së operimit të sigurtë dhe të qëndrueshëm të Sistemit të Energjisë Elektrike.

NENI 3 – Kohëzgjatja e Marrëveshjes

1. Kjo marrëveshje lidhet për një kohëzgjatje të pacaktuar, përveç rasteve të mospërmbushjes, sipas nenit 18.
2. Në rastin kur përdoruesi synon ta përfundojë këtë marrëveshje duhet të bëjë të ditur qëllimin për përfundimin e saj, duke njoftuar OST sh.a. me anë të njoftimit të regjistruar 3 (tre) muaj përpara.

NENI 4 – Detyrimet e OST sh.a.

OST sh.a. do të koordinojë dhe operojë Sistemin e Transmetimit të Energjisë Elektrike sipas përcaktimeve të bëra në Kodin e Rrjetit të Transmetimit dhe kësaj marrëveshje, duke marrë përsipër planifikimet dhe detyrimet përkatëse ndaj përdoruesit.

NENI 5 – Kushtet e Operimit

1. Përdoruesi do të zbatojë dhe respektojë kushtet e operimit që përcaktojnë veprimet e përbashkëta operative që kryehen në gjendjen normale të operimit të sistemit si dhe veprimet e përbashkëta në kushte jonormale, nëse sistemi është në gjendje:
 - a) Alarmi;
 - b) Emergjence;
 - c) Rënie të pjesshme/renie të plotë;

- d) Rivendosje.
- 2. Përdoruesi respekton dhe zbaton procedurën e komunikimit me OST sh.a., siç përshkruhet në këtë marrëveshje dhe në Kodin e Rrjetit të Transmetimit.
- 3. Përdoruesi respekton kufijtë dhe parametrat e sigurisë operationale të përcaktuar në këtë marrëveshje në Aneksin 1, në lidhje me:
 - a) menaxhimin e tensionit dhe fuqisë reaktive;
 - b) menaxhimin e frekuencës;
 - c) menaxhimin e rrymave të lidhjes së shkurtër;
 - d) faktorin e fuqisë;
 - e) tokëzimin;
 - f) vlerat e ç'kyqjes automatike nga mbi/nënfrekuenca.

NENI 6 – Operimi dhe Detyrimet e Përdoruesit

1. Përdoruesi do të përfitojë shërbimin e transmetimit nga OST sh.a., në përputhje me përcaktimet e Ligjit nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, Kodin e Rrjetit të Transmetimit, Modelin e Tregut të Energjisë Elektrike dhe Rregullave të Tregut të Energjisë Elektrike.
2. Përdoruesi do të operojë pajisjet e tij, në përputhje me specifikimet teknike të Kodit të Rrjetit të Transmetimit dhe kerkesat e OST sh.a. me kujdesin e duhur për sigurinë operationale të rrjetit dhe përdoruesve të tjerë.
3. Në çdo rast përdoruesi (Qendra Operative e Përdoruesit) do të veprojë sipas urdhërave apo udhëzimeve të OST sh.a. (Qendra Kombëtare Dispeçer) dhe çdo mosmarrëveshje do të zgjidhet sipas procedurave të parashikuara në aktet në fuqi, pas kapërcimit të situatës së emergjencës dhe normalizimit të gjendjes së sistemit.
4. Përdoruesi mban objektin (njësinë e tij të gjenerimit/konsumit të energjisë) në gjendje operimi të sigurtë, të qëndrueshëm, eficient dhe në pajtueshmëri, në përputhje me marrëveshjen e lidhjes dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit gjatë gjithë jetëgjatësisë së tij.
5. OST sh.a. ka të drejtë të ketë akses në të dhënat dhe dokumentacionin e përdoruesit duke respektuar konfidencialitetin e tyre dhe siguruar mospublikimin e infomacionit me natyrë tregtare, konform përcaktimeve të bëra në Kodin e Rrjetit të Transmetimit për Konfidencialitetin.
6. OST sh.a. ka të drejtë të kryejë monitorimet (sipas Aneksit 5), inspektimet dhe testimet e nevojshme dhe të kërkojë nga përdoruesi kryerjen e testeve, konform Kodit të Rrjetit të Transmetimit.
7. Përdoruesi bashkëpunon dhe koordinon me OST sh.a. duke zbatuar instruksionet dhe urdhërat të cilat lidhen me operimin eficient dhe të qëndrueshëm të sistemit elektroenergjetik, sigurinë operationale dhe të furnizimit në nivel kombëtar dhe në raport me sistemet fqinje.

8. Përdoruesi duhet të njoftojë menjëherë OST sh.a., në lidhje me çfarëdo ç'rregullimi operacional të objekteve të tij ose pamundësi të operimit, të cilët mund të kenë ndikim në pajtueshmërinë e tij me kërkesat e Kodit të Rrjetit të Transmetimit.
9. Përdoruesi që dështon në zbatimin e ndonjë dispozite të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, do të informojë menjëherë OST sh.a. për arsyet e dështimit.
10. Përdoruesi është përgjegjës për trajnimin dhe çertifikimin e operatorëve të tij për kryerjen e veprimeve operative, siç përcaktohen në Kodin e Rrjetit të Transmetimit dhe në këtë marrëveshje. Staf i operativ i tij duhet që të jetë në gjendje të kryejë çdo veprim operativ të kërkuar nga operatorët e Qendrës Kombëtare Dispeçer, sipas udhëzimeve të saj, pa rrezikuar sigurinë e sistemit, rrjetit, pajisjeve, makinerive ose jetën e njerëzve. Minimalisht, personeli operativ i përdoruesit duhet të jetë i pajisur me grupin e III në dëshminë e kualifikimit të sigurimit teknik, bazuar në rregulloren e sigurimit teknik (sipas kapitullit I, pikat 1-12, kapitullit II pika 2-2).
11. Përdoruesi do të operojë pajisjet e tij për të injektuar/marrë energji elektrike në/nga Rrjeti i Transmetimit, në përputhje me fuqinë e instaluar të deklaruar në pikën e lidhjes, sipas Aneksit 4 të kësaj marrëveshjeje.
12. Përdoruesi do të krijojë të gjitha lehtësirat e nevojshme OST sh.a. në kryerjen e funksioneve të mirëmbajtjes, përmirësimit dhe zgjerimit të sistemit të transmetimit, duke zbatuar udhëzimet e OST sh.a., në përputhje me parashikimet e marrëveshjes së Lidhjes.
13. Përdoruesi nuk do të shkaktojë vonesa pa arsye ose pengojë dhe kufizojë OST sh.a. në kryerjen e punimeve të mirëmbajtjes të cilat janë të nevojshme për sigurinë dhe operimin e rrjetit të transmetimit apo që janë pjesë e planeve të zhvillimit apo investimit në asetet e OST sh.a..
14. Përdoruesi do të bëjë përpjekjet e mundshme për të siguruar koordinimin e programeve të mirëmbajtjes dhe stakimeve që lidhen me to, në mënyrë që të mos çenohen interesat legjitime të të gjithë përdoruesve të rrjetit.

NENI 7 – Ushtrimi i të Drejtave

1. Përdoruesi bie dakord se OST sh.a. do të veprojë në zbatim të detyrimeve të saj dhe në funksion të shërbimit publik, përfshirë dhe de-energizimin e përdoruesit, nëse masat e tjera të disponueshme rezultojnë joefektive, sipas përcaktimeve të Kodit të Rrjetit të Transmetimit.
2. Në çdo rast marrja e masave nga OST sh.a. do të jetë e përshkallëzuar dhe proporcionale me situatën, duke informuar përdoruesin për çdo hap dhe pasojë, duke i dhënë mundësi përdoruesit për të marrë masat e nevojshme apo eliminuar shkeljet e mundshme dhe duke bërë të gjitha përpjekjet e nevojshme për zgjidhje.
3. Në çdo rast OST sh.a. do të informojë përdoruesin para de-energizimit, përveç se në rastet e emergjencës/avarisë, kur njoftimi jepet pas de-energizimit.

NENI 8 – Dispeçerimi

1. OST sh.a. është përgjegjës për dispeçerimin e energjisë elektrike dhe përdorimin e linjave të interkonjeksionit, sipas Ligjit nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, Kodin e Rrjetit të Transmetimit, Rregullat e Tregut dhe Rregulloret e tjera në fuqi, të miratuara nga ERE, duke garantuar sigurinë e operimit të rrjetit të transmetimit.
2. Dispeçerimi i instalimeve të përdoruesit bëhet sipas kriterëve të përcaktuara në Kodin e Rrjetit të Transmetimit.
3. OST sh.a. merr masa për të garantuar sigurinë e operimit të sistemit elektroenergjitik dhe sigurinë e furnizimit me energji elektrike të përdoruesve të rrjetit, ndërsa përdoruesi zbaton urdhërat dhe kërkesat e OST sh.a. në lidhje me masat e marra.
4. Gjatë implementimit të masave përmirësuese ose të një mase të planit të mbrojtjes, stafi operativ i përdoruesit duhet të ekzekutojnë, pa vonesë urdherat dhe instruksionet e dhëna nga OST sh.a. për të ruajtur sigurinë operative të sistemit të transmetimit.
5. Përdoruesi është përgjegjës për kryerjen e veprimeve operative në koordinim me Qendrën Kombëtare Dispeçer.

NENI 9 – Të Drejtat dhe Detyrimet e Qendrës Kombëtare Dispeçer dhe Qendrës Operative të Përdoruesit

1. Qendra Kombëtare Dispeçer (QKD) e OST sh.a. do të dispeçerojë të gjithë N/st 220, 110kV që janë pronë e përdoruesit të lidhur në rrjetin e transmetimit duke udhëzuar sipas nevojës regjimin e punës në objektet e përdoruesit në rastet e emergjencës.
2. Çdo manovrim nga ana e personelit operativ të këtyre N/St. lidhur me hapjen, mbylljen manovrimin, tokëzimin, operimin e linjave, zbarave, çelesave, thikave etj., do të kryhet vetëm me urdhër të Qendrës Kombëtare Dispeçer, sipas procedurës së koordinimit të veprimeve operative të përshkruara në Kodin e Rrjetit të Transmetimit.
3. Të gjitha veprimet që lidhen me objektet e përdoruesve me pikë lidhje në rrjetin e transmetimit, do të kryhen me koordinimin e Qendrës Kombëtare Dispeçer. Hierarkia operative për çdo urdhër do të jetë: Qendra Kombëtare Dispeçer --> Qendra Operative e Përdoruesit--> N/st. respektiv.
4. Për çdo stakim në gjendje avarie, Qendra Operative e Përdoruesit është e detyruar të njoftojë menjëherë Qendrën Kombëtare Dispeçer, ku minimalisht do të raportohet:
 - a) elementi i stakuar nga veprimi mbrojtës;
 - b) tipi i mbrojtjes që ka vepruar, duke stakuar elementet e përdoruesit apo të rrjetit të transmetimit;
 - c) lokalizatori (distanca);
 - d) koha ekzakte e veprimit të mbrojtjes;
 - e) pozicionet e celesave të linjës/transformatorëve;
 - f) pozicionet e thikave të punës/tokëzimit;

- g) shkakut që solli gjëndjen e avarisë;
 - h) të dhëna të tjera në varësi të tipit të mbrojtjes;
5. Pas eliminimit të gjëndjes së avarisë, përdoruesi duhet të dërgojë me postë elektronike pranë OST sh.a. brenda ditës, informacion të detajuar mbi avarinë, duke raportuar shkakun, dinamikën, masat e marra për eliminimin e avarisë.
 6. Qendra Kombëtare Dispeçer e OST sh.a. dhe Qendra Operative e Përdoruesit janë të detyruara të kenë shkëmbim reciprok informacioni, përsa i përket parametrave rryme, tension, frekuencë, fuqi, përfshirë gjëndjen e elementëve në N/st. dhe çdo parametër tjetër që OST sh.a. e vlerëson të nevojshëm për funksionet e saj, në kohë reale, sipas Kodit të Rrjetit të Transmetimit.
 7. Qendra Operative e Përdoruesit kryen me saktësi veprimin dhe operimin e pajisjes pasi sigurohet që ka kuptuar dhe përsëritur urdhërin/veprimin operativ që duhet kryer, instruksionet dhe udhëzimet e operatorit të Qendrës Kombëtare Dispeçer, duke zbatuar me rigorozitet, në përputhje me rregulloren e sigurimit teknik dhe të shfrytëzimit të pajisjeve dhe makinerive.

NENI 10 – Koordinimi i Veprimeve Operative të Qendrës Kombëtare Dispeçer dhe Qendrës Operative të Përdoruesit

1. Koordinimi i veprimeve operative ndërmjet palëve është i nevojshëm për shkëmbimin e informacionit në lidhje me veprimet operative dhe/ose ngjarjet në të gjithë sistemin elektroenergjitik që kanë ndikim në funksionimin e:
 - a) Sistemit të transmetimit, në rast se veprimet operative dhe/ose ngjarja ndodhin në objektin e përdoruesit;
 - b) Objektin e përdoruesit, në rast se veprimet operative dhe/ose ngjarja ndodhin në sistemin e transmetimit.
2. Njoftimet e Qendrës Kombëtare Dispeçer të OST sh.a. dhe Qendrës Operative të Përdoruesit bëhen si më poshtë nga:
 - a) Qendra Kombëtare Dispeçer e OST sh.a., në rast se ndonjë veprim operativ ose ngjarje e paplanifikuar në sistemin e transmetimit mund të ketë ndikim në punën e objektit të përdoruesit. Qendra Kombëtare Dispeçer njofton Qendrën Operative të Përdoruesit, nëse në gjykimin e Qendrës Kombëtare Dispeçer veprimi ka ndikim sipas përcaktimeve të këtij paragrafi.
 - b) Qendra Operative e Përdoruesit, në rast se ndonjë veprim operativ ose ngjarje e paplanifikuar në objektin e përdoruesit mund të ketë ndikim në punën e sistemit të transmetimit. Qendra Operative e Përdoruesit njofton Qendrën Kombëtare Dispeçer të OST sh.a., e cila nga ana e saj fillon marrjen e masave përmirësuese dhe njofton përdoruesit e tjerë të rrjetit të transmetimit, nëse në gjykimin e Qendrës Kombëtare Dispeçer veprimi ka ndikim sipas specifikimeve të këtij paragrafi.
3. Njoftimi për veprimet operative duhet të përmbajë qëllimin dhe detajet e mjaftueshme për të përshkruar veprimin operativ.

4. Kërkohej një njoftim i një veprimi operativ kur/dhe ndikimet e këtij veprimi operativ janë si më poshtë:
 - a) Impianti dhe/ose aparaturat janë duke funksionuar jashtë mundësive të tyre ose mund të paraqesin rrezik për personelin;
 - b) Stakim të impiantit dhe/ose aparaturave, manuale ose automatike;
 - c) Nivelet e tensionit janë jashtë standarteve;
 - d) Nivelet e frekuencës janë jashtë standarteve;
 - e) Luhatjet e ngarkesës;
 - f) Aktivizimi i ndonjë alarmi ose treguesi të ndonjë kushti funksionimi jonormal;
 - g) Nëse nga eksperiencia vihen re ose parashikohet kalimi në gjendje avarie, difekte në pajisjet e monitorimit, kontrollit, komunikimit ose të matjes; rritja e rreziqeve të veprimeve të mbrojtjes rele; mosfunksionimi i pajisjeve komutuese; rrezik zjarri, etj.
5. Kërkesat për raportimin me shkrim të ngjarjeve, të cilat fillimisht ishin raportuar verbalisht ose me postë elektronike, midis Qendrës Kombëtare Dispeçer dhe Qendrës Operative të Përdoruesit bëhen në rast se:
 - a) Ngjarja mund të pasohet me incident, në rastin kur ndikimi i ngjarjes mbi sistemin e transmetimit apo mbi sistemin e përdoruesit është me pasoja jo të dëshirueshme.
 - b) Ngjarjet që ndodhin në objektin e përdoruesit të rrjetit raportohen në Qendrën Kombëtare Dispeçer dhe tek përdoruesit e tjerë të ndikuar.
 - c) Ngjarjet të cilat ndodhin në sistemin e transmetimit raportohen nga Qendra Kombëtare Dispeçer tek përdoruesit e tjerë të ndikuar, të lidhur në rrjetin e transmetimit.
6. Ngjarjet me incident që duhen raportuar, rrugët e raportimit që do të ndiqen dhe informacioni që do të jepet, detajohen si më poshtë:
 - a) Luhatje të parametrave operacional (sipas Ankesit 1);
 - b) Difekte me rrezik në pajisjet kryesore si: linja, transformatorë, pajisje komutimi, zbara;
 - c) Ngjarje me incident me renie zjarri;
 - d) Shkelje e standarteve të sigurisë dhe rregullave të sigurimit teknik, etj.
7. Të gjitha ngjarjet që shoqërohen me incident në sistemin e transmetimit, dhe/ose sistemin/objektin e përdoruesit, raportohen. Raportimi operativ bëhet gjithmonë midis stafit operativ të Qendrës Kombëtare Dispeçer dhe stafit operativ të përdoruesit në kohën që ndodh ngjarja. Këto raporte dokumentohen në librat e shënimeve operative.
8. Ngjarja me incident raportohet nga përdoruesit në OST sh.a., sipas afateve të Kodit të Rrjetit të Transmetimit me një informacion të hollësishëm mbi shkaqet e incidentit, ngjarjen dhe pasojat pas ngjarjes.
9. Nëse ngjarja shoqërohet me aksidente, raportimi i aksidentit bëhet sipas legjislacionit në fuqi. Ky raportim bëhet në të dy rastet:
 - a) kur aksidenti është fatal;
 - b) kur aksidenti është jo fatal por me dëmtime serioze.Raporti dërgohet edhe në inspektoriatin ose organet përkatëse, konform legjislacionit në fuqi.

10. Planifikimi i ndërprerjeve në Sistemin e Transmetimit do të bëhet sipas dispozitave të Kodit të Rrjetit të Transmetimit.
11. Përdoruesi, në rastin e rënies së pjesshme apo të plotë të sistemit, duhet zbatojë të gjithë urdhërat operativ të Qendrës Kombëtare Dispeçer të OST sh.a., në përputhje me Planin e Rivendosjes të OST-së.
12. Ri-sinkronizimi i përdoruesit bëhet vetëm pas urdhërit të dhënë nga operatori i Qendrës Kombëtare Dispeçer për sinkronizim.

NENI 11 – Struktura Organizative e Qendrës Operative të Përdoruesit dhe Stafi Operativ

1. Përdoruesi i sistemit të transmetimit, brenda strukturës së tij organizative përcakton qartë organizimin dhe përbërjen e strukturës që do të luajë rolin e Qendrës Operative të cilën i'a komunikon OST sh.a.. Sipas rastit, përdoruesi i'a cakton këtë rolë:
 - a. Personelit të nënstacionit;
 - b. Personelit të shërbimit operativ në instalimet dhe objektet e përdoruesit.
2. Para energjizimit të lidhjes, sipas përcaktimeve të marrëveshjes së lidhjes, përdoruesi dorëzon kopje të dokumentit të certifikimit të personelit operativ të përdoruesit nga prodhuesi dhe/ose assembluesi i makinerive dhe pajisjeve (N/st, HEC) apo çdo subjekt tjetër me autoritet për trajnim dhe certifikim, që dëshmon aftësinë e personelit operativ të përdoruesit për operimin e sistemit të përdoruesit. Përdoruesi duhet të garantojë dhe të sigurojë që personeli i tij operativ t'i nënshtrohet testimit vjetor, në lidhje me rregullat e sigurimit teknik dhe i paraqet rezultatet e tij në OST sh.a..
3. Përdoruesi dhe OST sh.a. shkëmbejnë informacionin në lidhje me personelin operativ të autorizuar, sipas Aneksit 2 , dhe e përditësojnë sipas atë nevojës.
4. Përveç parashikimeve të pikës 2 të këtij neni, personeli i Qendrës Operative të Përdoruesit do të marrë pjesë në sesione instruktimi periodike të organizuara nga Qendra Kombëtare Dispeçer mbi standartet e operimit dhe kryerjen e veprimeve operative si përdorues i rrjetit të transmetimit, të cilat do të organizohen sipas programeve vjetore të miratuara nga OST sh.a..

NENI 12 – Menaxhimi dhe Operimi i Nënstacionit

1. Nënstacioni do të menaxhohet dhe operohet nga përdoruesi, me personelin e vetë, me kualifikim të përshtatshëm, sipas nenit 11 dhe legjislacionit përkatës.
2. Përdoruesi do të fillojë aktivitetin e shërbimit të nënstacionit, i pavarur me personelin e vetë, vetëm pasi të jenë kompletuar me sukses procedurat e testimit, komisionimit dhe energjizimit, sipas marrëveshjes së lidhjes dhe marrëveshjes së operimit.

NENI 13 – Plani i Mbrojtjes dhe Rivendosjes

1. Në rastin e rënies së plotë ose të pjesshme të sistemit, OST sh.a. zbaton procedurat përkatëse të drejtimit operativ që sjellin frekuencën, tensionin dhe parametra të tjerë operacionale brenda limiteve të lejuara të sigurisë operative sipas “Planit të Mbrojtjes dhe Rivendosjes” i cili rishikohet dhe përditësohet nga OST sh.a., në përputhje me Kodin e Rrjetit të Transmetimit.
2. Përdoruesi merr masa për implementimin e “Planit të Mbrojtjes dhe Rivendosjes”, sipas përcaktimeve të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, Marrëveshjes së Operimit dhe udhëzimeve të OST sh.a..
3. Sipas nevojës, përdoruesi duhet të jetë i aftë për të zbatuar procedurat përkatëse dhe u bindet urdhërave operativë për kufizimet/reduktimet manuale të ngarkesës duke i'u përgjigjur emergjencave në kohë reale.
4. Përdoruesi respekton urdhërat e OST sh.a. për vlerat e lejuara të mbingarkesës së linjave për sezonin dimër/verë dhe kohën e punës në mbingarkesë për çdo element si dhe respekton dhe zbaton urdhërat e OST sh.a. për ndryshimin e regjimit dhe/apo skemave të cilat kërkojnë veprime me asetet e tij të lidhjes apo objektin e tij.
5. Përdoruesi, në rastin e rënies së plotë/pjesshme të sistemit dhe humbjes së komunikimit me Qendrën Kombëtare Dispeçer, vetëvepron duke stakuar çelësat e transformatorëve të fuqisë dhe siguron nevojat vetjake nga gjeneratorët diesel. Me rivendosjen e komunikimit me Qendrën Kombëtare Dispeçer ndjek udhëzimet për veprimet e mëtejshme operative.
6. Përdoruesit do të marrin masa për ruajtjen dhe paraqitjen e dokumentacionit dhe të dhënave të nevojshme për përmbushjen e planit të mbrojtjes dhe rivendosjes, duke mbledhur të dhëna dinamike për ngarkesat/gjenerimin e tyre, në formatin e përcaktuar nga OST sh.a. dhe duke i paraqitur sipas afateve apo kërkesës së OST sh.a..
7. Plani i mbrojtjes dhe rivendosjes, pjesë e kësaj marrëveshje, sipas Aneksit 3, hartohet dhe përditësohet nga OST sh.a. dhe i jepet përdoruesve për njohje dhe zbatim.

NENI 14 – Planifikimi i Ndërprejeve dhe De-energizimi

1. OST sh.a. dhe përdoruesi duhet, në atë masë që është praktikisht e mundshme dhe e arsyeshme, në përputhje me Kodin e Rrjetit të Transmetimit, të koordinojnë ndërprerjet e planifikuara në rrjet dhe në asetet e lidhjes.
2. OST sh.a. dhe përdoruesi do të bëjnë përpjekje të arsyeshme për të siguruar që ndërprerjet e tilla do të jenë me kohëzgjatje minimale dhe do të shkaktojnë shqetësime minimale për të tretët dhe nuk do të dëmtojnë funksionimin e sigurtë dhe të besueshëm të sistemit.
3. Pavarësisht nga planifikimi i vjetor i ndërprejeve, OST sh.a. do të mund të kryejë ndërprerje të programuara, të detyruara dhe de-energizim të pikës së lidhjes së përdoruesit, kur kjo kërkohet me qëllim ushtrimin e funksioneve të saj me qëllim përmirësimin e kushteve të operimit të rrjetit për përdoruesit e rrjetit, me kushtin që të njoftojë këtë të fundit 7 (shtatë)

- ditë përpara ditës së kryerjes së ndërprerjeve, për ndryshimin e planit të ndërprerjeve dhe për kryerjen e ndërprerjeve të programuara të detyruar sipas rastit.
4. Njoftimi i OST sh.a. do të përfshijë:
 - a) njoftimin dhe arsyetimin;
 - b) planin e ndërprerjeve të përditësuar;
 - c) ndërprerjen e programuar të detyruar duke specifikuar numrin e pritshëm të ndërprerjeve, kohëzgjatjen në orë dhe datat për secilën pikë lidhje ku kryhet ndërprerja.
 5. Nëse përdoruesi pengon OST sh.a. në kryerjen e ndërprerjeve të programuara të detyruar, bëhet përgjegjës për të gjitha pasojat dhe kostot që lidhen me vonesat dhe që mund t'i shaktohen OST sh.a. apo të tretëve me të cilët OST sh.a. është në marrëdhënie kontraktuale.
 6. OST sh.a. do të ushtrojë të drejtën e de-energizimit të përdoruesit në çdo kohë dhe në afatet dhe masën që OST sh.a. e vlerëson proporcionale me situatën, në përputhje me Kodin e Rrjetit të Transmetimit, ose në ndonjë nga rrethanat e mëposhtme:
 - a) në kushtet e Forcës Madhore, kur konsiderohet se rrethanat e kërkojnë një masë të tillë; dhe/ose
 - b) për qëllim të realizimit të projekteve për fuqizimin e rrjetit të transmetimit; dhe/ose
 - c) për qëllim të realizimit të lidhjeve të reja të të tretëve në rrjetin e transmetimit; dhe/ose
 - d) me qëllim gjetjen dhe eliminimin e një defekti dhe/ose mirëmbajtjen dhe/ose riparimin dhe/ose zëvendësimin e pjesshëm ose të plotë dhe/ose modifikimin dhe/ose shtimin dhe/ose testimin e një pjese të rrjetit të cilat janë të nevojshme për të siguruar funksionimin normal dhe për të fuqizuar sigurinë operationale të rrjetit; dhe/ose
 - e) nëse është e nevojshme në një situatë emergjence në/ose në afërsi të rrjetit, ose në rast nevoje për të zbutur efektet e çdo rreziku material ose humbje financiare për çdo person apo prone të lidhur me ose pranë rrjetit; dhe/ose
 - f) kur përdoruesi nuk përmbush detyrimet, në bazë të Kodit të Rrjetit të Transmetimit dhe sipas vleresimit të OST sh.a. kjo ka një efekt material të dëmshëm në rrjet; dhe/ose
 - g) në funksion të nenin 7 - Ushtrimi i të Drejtave;
 7. OST sh.a. do të ri-energjojë sa më parë që është e mundur përdoruesin kur ka të dhëna që rrethanat që çuan në de-energizim nuk ekzistojnë më apo ka garanci të dokumentuar që rrethanat nuk do të përsëriten;
 8. Ri-energjizimi do të kryhet me koordinimin e të dyja palëve duke garantuar sigurinë e operimit të sistemit dhe shmangur efektet shqetësuese për të tretët.

NENI 15 – Dhënia e informacionit

1. Marrëveshja e Operimit hyn në fuqi pasi përdoruesi ka dorëzuar pranë OST sh.a. të gjithë dokumentacionin teknik, sipas instalimeve në objekt, të listuar në Aneksin 4.
2. Përdoruesi është i detyruar të dorëzojë protokollin e plota të kontrollit dhe testimit të pajisjeve, të kryera në prani të specialistëve të OST dhe të firmosura prej tyre, si dhe të dorëzojë pranë OST sh.a.:

- a) Një kopje të protokolleve të pranimit (FAT&SAT) të njësive gjeneruese, rregullatorit të shpejtësisë, sistemit të eksitimit, transformatorëve të fuqisë.
- b) Për qëllime studimore, modelet korresponduese dinamike sipas standardeve IEEE për gjeneratorët, turbinën, rregullatorin e shpejtësisë, sistemin e eksitimit, stabilizatorin e sistemit (PSS), rregullatorin e tensionit të transformatorëve të fuqisë.

NENI 16 – Shkëmbimi i Informacionit në Kohë Reale

1. Përdoruesi gjenerues i lidhur në rrjetin e transmetimit, do të sigurojë në kohë reale informacionin e mëposhtëm:
 - a) pozicionin e elementëve komutues në pikën e lidhjes, ose një tjetër pikë ndërveprimi të rënë dakord me OST;
 - b) fuqinë aktive, reaktive, tensionin, rrymën në pikën e lidhjes, ose një tjetër pikë ndërveprimi të rënë dakord me OST;
 - c) fuqinë aktive dhe reaktive të rrjetit, në rast se objekti (gjenerues) ka konsum tjetër përveç atij të nevojave vetjake.
2. Përdoruesi konsumator i lidhur drejtpërdrejt me rrjetin e transmetimit, do t'i komunikojë në kohë reale OST-së informacionin e mëposhtëm:
 - a) fuqinë aktive, reaktive, tensionin, rrymën në pikën e lidhjes;
 - b) minimumin dhe maksimumin e fuqisë që do të mund të kufizohet.
3. Informacioni i mësipërm dhe çdo parametër tjetër i kërkuar nga OST do të sigurohet nëpërmjet lidhjes me sistemin SCADA.

NENI 17 – Forca Madhore

1. Me përjashtim të rasteve shprehimisht të parashikuara në këtë Marrëveshje, asnjë Palë nuk do të konsiderohet në shkelje të kësaj Marrëveshje, në qoftë se provon që moszbatimi i detyrimeve të saj sipas kësaj Marrëveshje është i shkaktuar nga një rast Force Madhore. Forca madhore është një ngjarje ose një akt natyror ose shoqëror që ndodh në vend, si tërmetet, ciklonet, rrufetë, përmytjet, thatësira e tejzgatur, prurja me plota të mëdha, shpërthimet vullkanike, zjarret, lufta, konfliktet e armatosura, kryengritjet, aktet terroriste, të cilat pengojnë palët të përmbushin detyrimet e tyre sipas kësaj kontrate, si dhe akte ose ngjarje të tjera, të cilat janë jashtë kontrollit të mundshëm të palëve dhe nuk ndodhin për faj të tyre dhe palët nuk janë në gjendje t'i eliminojnë ato edhe pse kanë ushtruar siç duhet aftësitë, përpjekjet dhe kujdesin e tyre.
2. Në qoftë se çdo palë është në pamundësi të përmbushë ndonjë ose të gjithë detyrimet e saj sipas kësaj marrëveshje për shkak të një ngjarje të Forcës Madhore, kjo marrëveshje do të jetë në fuqi por:
 - a) detyrimet përkatëse të palës mospërmbushëse do të pezullohen për një periudhë të barabartë me ngjarjen ose rrethanën e Forcës Madhore.

- b) detyrimet e Palës tjetër që i detyrohet pales mospërmbushëse sipas kësaj marrëveshje, të cilat pala tjetër është e pamundur t'i përmbushë drejtpërdrejtë si rezultat i pezullimit të detyrimeve të palës mospërmbushëse, do të pezullohen për një periudhë të barabartë me ngjarjen ose rrethanat e Forcës Madhore, duke pranuar që:
- i. pezullimi i përmbushjes është i një qëllimi jo më të madh dhe i një kohëzgjatje jo më të madhe se sa kërkohet për Forcën Madhore;
 - ii. asnjë detyrim i secilës palë i lindur përpara Forcës Madhore duke shkaktuar pezullimin e përmbushjes nuk do të anashkalohej si rezultat i Forcës Madhore;
 - iii. pala në mospërmbushje njofton menjëherë palën tjetër për ngjarjen ose rrethanën e Forcës Madhore, duke përfshirë natyrën dhe kohëzgjatjen e pritshme, si dhe vazhdon t'i raportojë rregullisht në lidhje me to gjatë periudhës së Forcës Madhore;
 - iv. pala mospërmbushëse përdor të gjitha mundësitë e arsyeshme për të parandaluar, shmangur ose zbutur pasojat e Forcës;
 - v. menjëherë pas shfaqjes së ngjarjes ose rrethanave të Forcës Madhore, Palët do të diskutojnë për të vazhduar veprimet e tyre, sa më mirë dhe sa më gjatë të jetë e mundur, në përputhje me këtë marrëveshje dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

NENI 18 – Rastet e Mospërmbushjes

1. Nëse konstatohet së përdoruesi është në shkelje/mospërmbushje të ndonjë prej dispozitave të marrëveshjes, Kodit të Rrjetit të Transmetimit apo kuadrit ligjor për sektorin e energjisë elektrike, atëherë OST në përputhje me kompetencat e saj, sa më shpejt që është e mundur, do të njoftojë përdoruesin duke udhëzuar atë për eliminimin e tyre dhe duke përcaktuar afatet përkatëse për këtë qëllim.
2. Në vijim të njoftimit nga OST dhe zbatimit të udhëzimeve për eliminimin e shkeljes/mospërmbushjes nga ana e përdoruesit, Përdoruesi do të njoftojë OST brenda afatit të caktuar në udhëzimet e dhëna prej saj, ose brenda 5 ditëve pune nëse OST nuk ka specifikuar afat tjetër, për hapat e ndërmarra për eliminimin e shkeljes ose eliminimin përfundimtar të saj ose paaftësinë për të eliminuar shkeljen.
3. Nëse përdoruesi nuk vepron në përputhje me udhëzimin e OST, standardet e sigurisë, Kodin e Rrjetit të Transmetimit dhe Marrëveshjen e Lidhjes dhe Operimit, OST do të japë një njoftim të dytë paralajmërues me shkrim dhe do të procedojë me de-energizimin, pas kalimit të së paku 7 (shtatë) dite nga ky njoftim, me kusht që në kohën e skadimit të njoftimit, përdoruesi ende nuk ka vepruar në përputhje me udhëzimet e OST.
4. Përveç sa më sipër, në rast se përdoruesi nuk përmbush detyrimet e tij sipas kushteve të kësaj marrëveshje, kur OST e vlerëson të nevojshme për ushtrimin e funksioneve të saj, ka të drejtë të de-energizojë menjëherë nënstacionin dhe të njoftojë me shkrim përdoruesin për shkaqet e këtij de-energizimi. Përdoruesi në këtë rast do të përgjigjet për dëmet e shkaktuara OST-se dhe do të marrë masat për korrigjimin e situatës dhe/ose përmbushjen e

detyrimeve të saj, sa më shpejt të jetë e mundur. De-energizimi do të vazhdojë deri sa përdoruesi të korrigjojë situatën dhe/ose të përmbushë detyrimet e tij.

NENI 19 – Konfidencialiteti

1. Secila nga Palët merr përsipër që të ruajë sekret përmbajtjen e kësaj marrëveshje dhe kushtet e saj, si dhe çdo informacion dhe/ose dokument që palët kanë shkëmbyer ose kanë marrë dijeni gjatë lidhjes dhe zbatimit të kësaj marrëveshje, sipas parashikimit të bërë në Kodin e Transmetimit dhe ligjin nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjise Elektrike”, me përjashtim të rasteve kur bërja publike e sa më sipër është kërkesë e ligjeve shqiptare.
2. Detyrimi për të ruajtur sekret informacionet e marra si më sipër për secilën nga palët në këtë marrëveshje vazhdon edhe pas zgjidhjes së saj.

NENI 20 – Njoftimet

1. Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në nenet e tjera të kësaj marrëveshje, çdo komunikim sipas saj do të bëhet me shkrim dhe do të njoftohet me letër rekomande (njoftim marrje), por paraprakisht do të komunikohet nëpërmjet postës elektronike ose faksit, në adresat e përcaktuara më poshtë:

Për OST, në:

Adresa: OST Sh. A.

Adresa Postare:

Numri i Faksit:

Adresa e Postës Elektronike:

Në Vëmëndje të: Administratorit të OST sh.a.

Për Përdoruesin, në:

Adresa:

Adresa Postare:

Numri i Faksit:

Adresa e Postës Elektronike:

Në Vëmëndje të: Përfaqësuesit Ligjor të Përdoruesit

ose në adresën dhe/ose numrin e faksit që u komunikohet palëve sipas mënyrës së përcaktuar më sipër.

2. Çdo komunikim i drejtuar në adresat e mësipërme dhe i kryer sipas mënyrës sa më sipër përcaktuar është i vlefshëm dhe i detyrueshëm për palët. Komunikimet konsiderohen të kryera në mënyrë të vlefshme në momentin e marrjes së letrës rekomande nga marrësi sipas mënyrës së përcaktuar më sipër.

NENI 21 – Ndryshimet

1. Çdo ndryshim i kësaj Marrëveshje miratohet me vendim të Bordit të ERE.

NENI 22 – Ndashmëria

1. Çdo nen, dispozitë, seksion, paragraf apo nën-ndarje e kësaj marrëveshje që është ose do të shpallet i pavlefshëm ose i paefektshëm, do të hiqet nga kjo marrëveshje, nuk do të zbatohet dhe nuk do të ndikojë, në asnjë mënyrë, në vlefshmërinë e dispozitave të tjera të kësaj marrëveshje, për aq sa lejohet nga dispozitat ligjore.

NENI 23 – Ligji i Zbatueshëm dhe Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve

1. Kjo marrëveshje është hartuar në përputhje me legjislacionin e Republikës së Shqipërisë dhe do të zbatohet dhe interpretohet në përputhje me të.
2. Të gjitha mosmarrëveshjet që do të lindin si pasojë e interpretimit dhe zbatimit të kësaj marrëveshje, do të zgjidhen në përputhje me procedurat e parashikuara në dispozitat e Kodit të Rrjetit të Transmetimit. Në çdo rast tjetër, palët do të mundohen t'i zgjidhin mosmarrëveshjet me mirëkuptim midis tyre dhe kur kjo është e pamundur, mosmarrëveshjet, kur nuk i nënshtrohen dispozitave të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, do të zgjidhen nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë.

NENI 24 – Gjuha

1. Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë marrëveshje, të gjitha njoftimet, dokumentet, certifikatat ose dokumente të tjera që njëra nga palët i jep palës tjetër sipas kësaj marrëveshje, do të jenë në gjuhën shqipe.
2. Kjo marrëveshje është hartuar në 4 (katër) kopje, në gjuhën shqipe, nga dy për secilën palë.

OST sh.a.

Nga: Z.

Titulli: Administrator i OST sh.a.

Përdoruesi

Nga: Z.

Titulli: Përfaqësues ligjor i Përdoruesit

ANEKSI 1 – PARAMETRAT OPERACIONAL

1. Nivelet e tensionit nominal të lejuar, maksimal dhe minimal për regjimin normal të punës së rrjetit të Sistemit të Transmetimit si dhe pas një kontigjence të listuar në listën e kontigjencave në analizat e sigurisë të Sistemit të Transmetimit.

Tensioni nominal i Rrjetit(kV)	Niveli maksimal i lejuar, kV (p.u)	Niveli minimal i lejuar, kV (p.u)
220 kV	245 kV (1.118)	198 kV (0.9)
150 kV	168 kV (1.118)	135 kV (0.9)
110 kV	123 kV (1.118)	99 kV (0.9)

2. Kufijtë e lejuar të tensionit në amplitudë dhe në fazë janë:
 - a) për rrjetat me tension nominal 400 kV dhe 220 kV: 2% të tensionit nominal dhe këndit të sfazimit 120°;
 - b) për rrjetat me tension nominal 150 kV dhe 110 kV: 3% të tensionit nominal dhe këndit të sfazimit 120°.
3. Për tensionet nominale të rrjetit të Sistemit të Transmetimit 110 kV – 400 kV, deformimi total harmonik duhet të jetë deri 2%
4. Faktori minimal i lejuar i faktorit të fuqisë për përdoruesit (ngarkesë) është 0.9 ($\cos \phi = 0.9$)
5. Koha minimale kritike e çkyçjes të defektit (koha kritike e pastrimit të defektit në sistemin elektroenergjitik)

Niveli i Tensionit të Rrjetit, kV	Koha e Veprimit të Mbrojtjes Rele + Kohën e çkyçjes së çelësit të fuqisë
220 kV	110 msec
150 kV, 110 kV	120 msec

6. Statusi i tokëzimit dhe madhësia e rezistencës të tokëzimit (plotësohet sipas projektit). Njësitë gjeneruese duhet të kenë pështjellën e statorit të lidhur në yll dhe të gatshme për tokëzim. Faktori i lidhjes me tokën të jetë 1.4. Gjeneruesit duhet të zbatojnë pa vonesë urdhërin e dhënë nga OST sh.a për statusin e tokëzimit të yllit të statorit në njësinë përkatëse gjeneruese, sa herë që ky status duhet të ndryshojë.
7. Përdoruesit (njësitë gjeneruese) do të jenë në gjendje të furnizojnë prodhimin nominal të fuqisë aktive me një vlerë të faktorit të fuqisë nga 0.85 induktiv deri në 0.95 kapacitiv.
8. Koeficienti (Kc) i Lidhjes së Shkurtër të njësive gjeneruese do të jetë 0.5

9. Mundësia e tarimit të statizmit të RASH të jetë nga 2 deri në 12%. Tarimi i përcaktuar nga OST (plotësohet rast pas rasti)
10. Limitet e rrymës në përputhje me limitin termik duke përfshirë dhe mbingarkesën e lejuar tranzitore.
11. Përdoruesit gjenerues duhet të qëndrojnë të lidhur me rrjetin, të paktën brenda diapazoneve të frekuencës dhe kohës të përcaktuar si më poshtë:
 - a) pa kufizim kohe në frekuencë nga 49.0 Hz - 51.0Hz;
 - b) jo më pak se 30 minuta për frekuencë nga 47.5Hz - 48.5Hz;
 - c) për frekuencë nga 48.5 – 49 Hz të qëndrojnë të lidhur me rrjetin por jo më pak se koha për 47.5 Hz – 48.5 Hz;
 - d) 30 minuta për frekuencë nga 51.0Hz - 51.5Hz
12. Përdoruesit (njësi gjeneruese) duhet të mbeten të sinkronizuar në sistemin elektroenergjitik gjatë ndryshimit të nivelit të tensionit në pikën e lidhjes në sistem nga
 - a) 0.85 p.u - 0.90 p.u për 60 minuta
 - b) dhe për vlera të tensionit nga 1.118 p.u -1.15 p.u për së paku 20 minuta.
13. Përdoruesit konsumatorë, nuk do të shpëtohen nga rrjeti për shkak të një shqetësimi, brenda kufijve të tensionit si më poshtë:
 - c) pa kufizim kohe për tension nga 0.9 pu-1.05pu;
 - d) sipas afatit të përcaktuar në bashkëpunim me OST fqinje për tension nga 1.05 pu – 1.0875 pu;
 - e) për 60 minuta për tension nga 1.0875 pu deri 1.10 pu
14. Përdoruesit (njësi gjeneruese) duhet të sigurojnë rritjen/uljen e gjenerimit me jo më pak se 1.5% të fuqisë aktive nominale/për minutë, kur njësia gjeneruese është në kushte normale operimi.

ANEKSI 2 – PERSONELI OPERATIV I AUTORIZUAR

a) Për Përdoruesin (Gjenerues/Konsumator), personat e kontaktit janë:

Nr	Emri Mbiemri	Adresa e-mail	Tel	I certifikuar nga:	Kateg. e Sig. teknik

b) Për OST sh.a, personat e kontaktit janë:

Nr	Emri Mbiemri	Adresa e-mail	Tel	Funksioni

Lista përditësohet në çdo rast kur ka ndryshime dhe konfirmohet duke u shkëmbyer çdo fillim viti para datës 15 Janar, për vitin në vazhdim.

ANEKSI 3 – PLANI I MBROJTJES DHE RIVENDOSJES

ANEKSI 4 – DOKUMENTACIONI TEKNIK FINAL

- a) Skema principale e N/Stacionit ngritës në _____ ,
- b) Skema principale e mbrojtjes rele e trakteve dhe zbarave të TL
- c) Skema principale e matjes në anën e Tl të transformatorit/ transformatorëve ngritës
- d) Planimetria e N/stacionit ngritës
- e) Traseja dhe planimetria e linjës
- f) Diagrama e kontroll monitorimit
- g) Diagrama e sistemit SCADA dhe telekomunikacionit
- h) Specifikimet teknike të pajisjeve kryesore
- i) Modelet dinamike të njësisve gjeneruese
- j) Projekt Zbatimin Përfundimtar
- k) Grafiku i punimeve i detajuar

ANEKSI 5 – PYETËSORI I MONITORIMIT